ଗବେଷଣାତ୍ମକ ପ୍ରବନ୍ଧ ମୁକ୍ତ ପ୍ରବେଶ
DOI : https://doi.org/10.5281/zenodo.14172089

ମୂଳ ପ୍ରବନ୍ଧ

ଗୌରହରି ଦାସଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ନାରୀବାଦୀ ଚିନ୍ତାଧାରାର ପ୍ରତିଫଳନ

ସ୍ୱପ୍ନାରାଣୀ ସିଂ

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସାର :

ନାରୀ ସ୍ୱାଧୀନତା ଓ ସ୍ୱାଭିମାନ ଜନିତ ଏକ ଆଦର୍ଶ ଓ ଆନ୍ଦୋଳନ ଆଜି ନାରୀବାଦ ନାମରେ ନାମିତ । ଯାହାର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ କେବଳ ନାରୀ ନୁହେଁ ଅନେକ ପୁରୁଷଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଛି । ରଢୀବାଦୀ ସମାଜ ଦୃଷ୍ଟିରେ ନାରୀ ହେଉଛି ପ୍ରକୃତିଗତ ଦୁର୍ବଳ ଏବଂ ବିବେକହୀନ । ତେଣୁ ତାକୁ ସର୍ବଦା ପୁରୁଷର ଯତ୍ନରେ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ଆଉ ସେହି ପୁରୁଷ ତାର ପିତା ଅଥବା ସ୍ୱାମୀ ଅଥବା ପୁତ୍ର ଯେକେହି ହେଉନା କାହିଁକି । ସମାଜର ଏହିଭଳି ଚିନ୍ତନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ହେଉଛି ନାରୀବାଦ । ନାରୀ ସ୍ୱାଧୀନତା ଜନିତ ଏହି ଆନ୍ଦୋଳନ ଆଜି ତାର ଚତୁର୍ଥ ଚରଣରେ ପହଞ୍ଚିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏବେବି ନାରୀ ମୁକ୍ତ ଆକାଶର ବିହଙ୍ଗ ହୋଇପାରିନାହିଁ । ଏବେବି ସମାଜ ରୂପୀ ନଟୀ ଗୁଡ଼ୀ ରୂପୀ ନାରୀର ପଥକୁ ରୁଦ୍ଧ କରିଚାଲିଛି । ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ବିଶେଷ କରି ଗଳ୍ପ ସାହିତ୍ୟରେ ଏହି ନାରୀବାଦର ବିଭିନ୍ନ ତରଙ୍ଗ ଓ ଚିନ୍ତନର ସଫଳ ପ୍ରୟୋଗ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଏପରିକି ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ସାହିତ୍ୟ ସ୍ତରରେ ଯେତେବେଳେ ନାରୀବାଦର ପ୍ରାରମ୍ଭ ଘଟିନଥିଲା ସେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଆ ଗଦ୍ୟ ସାହିତ୍ୟର ପିତା ଫକୀରମୋହନ ସେନାପତି ଜଣେ ପୁରୁଷ ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ତାଙ୍କ ଗଳ୍ପ ଏପରିକି ଉପନ୍ୟାସରେ ମଧ୍ୟ ନାରୀ ସ୍ୱାଧୀନତା, ଶିକ୍ଷା ଓ ମୁକ୍ତିର ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରଚାର କରିଥିଲେ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଚାର କଲେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରଥମ ନାରୀବାଦୀ ଲେଖକ ଜଣେ ନାରୀ ନୁହେଁ ପୁରୁଷ ଥିଲେ ।

ପ୍ରମୁଖଶବ୍ଦ : ନାରୀ, ସ୍ୱାଧୀନତା, ନଟୀ, ବିହଙ୍ଗ, ଗଳ୍ପ ।

ବିଷୟ : ଏହି ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଚାରକଲେ ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ନାରୀବାଦର ସ୍ୱରକୁ ପ୍ରଖର କରିବାରେ ଆଜିବି ଅନେକ ପୁରୁଷ ଲେଖକଙ୍କର ଭୂମିକା ଅତୁଳନୀୟ । ଏହି କ୍ରମରେ ଗାଳ୍ପିକ ଗୌରହରି ଦାସଙ୍କ ଭୂମିକା ଯେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଏହାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇନପାରେ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦାସଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ରାଶି ରାଶି ଗଳ୍ପ 'ଆଖଡା ଘର', 'ସ୍ୱପ୍ନପାଇଁ ରାତି କାହିଁ', 'ଭାରତବର୍ଷ', 'ମାଟି କଣ୍ଢେଇ', 'ମାୟା', 'ଶେଷ ବାଜି', 'ପୁନରାବୃତ୍ତି', 'ଘର', 'କାଗଜ ଡଙ୍ଗା', 'ଅହଲ୍ୟାର ବାହାଘର', 'ମଥୁରାର ମାନଚିତ୍ର, 'କଣ୍ଟା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଳ୍ପ', 'ଅଣଲେଉଟା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଳ୍ପ', 'ବାଘ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଳ୍ପ', 'ବିଦେଶ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଳ୍ପ' ଆଦି ସଂକଳନରେ ସଂକଳିତ । ଏହି ସବୁ ଗଳ୍ପ ଗୁଡିକରେ ସମାଜ, ରାଜନୀତି ଓ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ ଭଳି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇ ଥିଲେ ହେଁ ଅନେକ ଗଳ୍ପରେ ନାରୀ ସମସ୍ୟାକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ସ୍ୱର ବେଶ୍ ପ୍ରଖର ମନେହୁଏ । ସମାଜ ଆଜିବି ନାରୀକୁ ଏକ କାଠ କଣ୍ଢେଇ ମନେକରି ତା ଉପରେ କରିଚାଲିଛି ପାଶବିକ ଅତ୍ୟାଚାର । ସତେ ଯେପରି ସେ ଜୀବନ ହୀନ । ସତେ ଯେପରି ଏକ ବସ୍ତୁସର୍ବସ୍ୱ । ଏହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆଜି ନାରୀ ବାଦର କେତେ କେତେ ତରଙ୍ଗ କ୍ରିୟାଶୀଳ । ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ଯେ ନାରୀର ସ୍ଥିତି ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ଭଳି କଟ୍ଟରପନ୍ଥୀ (Radical)

ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧକୁ ଅନ୍‌ଲାଇନରେ ପଢିବାପାଇଁ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତୁ
Quick Response Code:
Available online at : https://pracheenews.com/
DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.14172089
Article No - BPP00233

ଯୋଗାଯୋଗ :
ଡ. ସ୍ୱପ୍ନାରାଣୀ ସିଂ, ଅଧ୍ୟାପିକା
ବିଶ୍ୱଭାରତୀ, ଶାନ୍ତିନିକେତନ ।
E-Mail ID: swapnaranisingh32@gmail.com
ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-0157-0470

This is an open access journal, and articles are distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial Share Alike 4.0 License, which allows others to remix, tweak, and build upon the work non commercially, as long as appropriate credit is given and the new creations are licensed under the identical terms.

For reprints contact: *pracheepatrika@rediffmail.com*

ପ୍ରାପ୍ତି	ସମୀକ୍ଷିତ	ଗୃହୀତ	ପ୍ରକାଶିତ
୨.୭.୨୦୨୪	୧୦.୯.୨୦୨୪	୨୫.୧୦.୨୦୨୪	୧.୧୧.୨୦୨୪

ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧକୁ କିପରି ଉଦ୍ଧୃତ କରିବେ : ସିଂ, ସ୍ୱପ୍ନାରାଣୀ; ୨୦୨୪ । : **ଗୌରହରି ଦାସଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ନାରୀବାଦୀ ଚିନ୍ତାଧାରାର ପ୍ରତିଫଳନ ।** ବାସ୍ତବତାର ପରିପ୍ରକାଶ ପ୍ରାଚୀ । ଭାଗ :୧୦, ସଂଖ୍ୟା : ଜ; ପୃଷ୍ଠା :୯-୧୨ ।

ଚିନ୍ତନ ସହିତ, ଯୌତୁକ ଭଳି ଘୃଣ୍ୟ ପ୍ରଥାକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ନାରୀ ଉପରେ ହୋଇଥିବା ପାଶବିକ ଅତ୍ୟାଚାର ନିଦର୍ଶନ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ 'ଗୋଟିଏ କଥାକୁହା କଣ୍ଢେଇର ବିୟୋଗରେ' ଗଳ୍ପରେ । ବିଶେଷ କରି ଯୌତୁକ ଭଳି ପ୍ରଥାକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ନିଜ କନ୍ୟାର ମୃତ ଦେହକୁ ସମ୍ମୁଖରେ ଦେଖୁଥିବା ପିତାମାତାଙ୍କର ଅସହାୟତା ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ଗାଳ୍ପିକ ଏଥିରେ ବେଶ୍ ସିଦ୍ଧହସ୍ତତାର ସହ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିଛନ୍ତି । ବିଶ୍ୱର ବହୁ ବିଦ୍ୱାନ ପୁରୁଷ ମାନେ ନାରୀକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଅନେକ ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଯେପରି 'କବିର' କହିଥିଲେ ଗର୍ଭବତୀ ନାରୀର ଛାଇ ପଡିଲେ ସାପ ଅନ୍ଧ ହୋଇଯାଏ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ Thomas Jefferson ଭଳି ବିଦ୍ୱାନ ମଧ୍ୟ ମତ ଦେଇଥିଲେ "women position in house not in politics and public office"(୧)ତେଣୁ ଲିଙ୍ଗ ଭିତ୍ତିରେ ଏହିଭଳି ଭେଦଭାବ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନାରୀବାଦର ପ୍ରଥମ ତରଙ୍ଗ (first wave of feminism) (୨)ତେଜି ଉଠିଥିଲା । ମାତ୍ର ସମାଜରେ ଆଜିବି ନାରୀକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ (mindset) ରେ କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇନାହିଁ । ଯେଉଁ ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ନାରୀବାଦର ଦ୍ୱିତୀୟ ତରଙ୍ଗ (second wave of feminism) ର ଏକ ଶାଖା କଟ୍ଟରପନ୍ଥୀ ନାରୀବାଦ (Radical Feminism) (୩)ରେ ଉତ୍ଥାପିତ କରାଯାଇଛି । ସମାଜ ଆଜିବି ନାରୀକୁ ଏକ ବସ୍ତୁଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିଆସିଛି "ଆପଣ ଅଦ୍ଭୁତ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଲେ ଆଜ୍ଞା ଆମ ଏପଟେ ଝିଅର ରାଜି ଅରାଜି ଲୋଡାଯାଏ ନାହିଁ । ସେ ବାହାହେବ, ପିଲା ଜନ୍ମ କରିବ , ଘର ସଂସାର କରିବା ତାର ପୁଣି ରାଜି ଅରାଜି କଣ ?" (କଥା ସମଗ୍ର -ପ୍ରଥମ ଭାଗ- ପୃ- ୩୯୯) ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ଦେଖିଲେ ଏହିସବୁ ଆନ୍ଦୋଳନ କେବଳ ଆନ୍ଦୋଳନ ଭାବେ ଶୋଭାପାଉଛି ବାସ୍ତବ ଜୀବନ ସହିତ ଏହାର କୌଣସି ସଂପର୍କ ନାହିଁ କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ । ଏହିଭଳି ଚିନ୍ତାଧାରାର ପ୍ରତିଫଳନ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କର 'ସ୍ତ୍ରୀ' ଗଳ୍ପରେ । ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷେ ବିବେଚନା କରିବାକୁ ଗଲେ ନାରୀ ଆଜି ନିଜର ଅଧିକାର ଓ ଅବସ୍ଥା ସଂପର୍କରେ ସଚେତନ ନୁହେଁ । ଯାହାକୁ ଆଜି ସାଂସ୍କୃତିକ ନାରୀବାଦ (cultural feminism) (୪)ବିରୋଧ କରୁଛି । ଆଜି ବି ସମାଜରେ ଏପରି କିଛି ନାରୀ ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ମନୁଙ୍କ ଲିଖିତ ନିୟମ ଯେ, ସ୍ୱାମୀ ମଦ୍ୟପ, ଚୋର ଓ ନଷ୍ଟଚରିତ୍ର ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ହେଉଛି ଦେବତା ଭଳି ନିୟମକୁ ମାନିଆସୁଛନ୍ତି । "ସେତକ ମାଗୁଣି ମୋର । ଟିକେ କିଏ ତାଙ୍କୁ ବୁଝେଇ ଦିଅନ୍ତା । ମୋର କିଛି ଲୋଡାନାହିଁ । କାମ କରିବି, ମୋ ପିଲାଙ୍କୁ ପୋଷିବି । ଖାଲି ଏଇଠି ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଟିକେ ।"(କଥା ସମଗ୍ର- ପ୍ରଥମ ଭାଗ- ପୃ-୪୦୫) ଅବଶ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ନାରୀର ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ଦୋଷ ନାହିଁ । କାରଣ ତୃତୀୟ ନାରୀବାଦୀ ଚିନ୍ତନ (Third wave of feminism)(୫)ଅନୁସାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ନାରୀର ସମସ୍ୟା ଏବଂ ତାର ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ପରିବେଶ ସମାନ ନୁହେଁ । ଗୋଟିଏ ସହରରେ ରହୁଥିବା ନାରୀ ଏବଂ ଗାଁ ରେ ରହୁଥିବା ନାରୀ ଭିତରେ ଚିନ୍ତା ଚେତନା ଗତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି କାରଣ ତାଙ୍କର ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ପରିବେଶ ଭିନ୍ନ । ଯେଉଁପାଇଁ ତୃତୀୟ ନାରୀବାଦରେ Dalit Feminism, Black Feminism ଏବଂ post-colonial feminism ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉତ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହିସବୁ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିବେଚନା କଲେ 'ସ୍ତ୍ରୀ' ଗଳ୍ପଟି ତୃତୀୟ ନାରୀବାଦୀ (Third Wave of feminism) ଚିନ୍ତନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମଧ୍ୟ ଏକ ସଫଳ ସୃଷ୍ଟି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ 'ଲକ୍ଷ୍ମୀ' ଗଳ୍ପରେ ମଧ୍ୟ ଗାଳ୍ପିକ ଏହିଭଳି ଏକ ଚିନ୍ତନକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିଛନ୍ତି । ଗୋଟେ ଆଡେ ନାରୀର ଅସହାୟତା ଓ ଅନ୍ୟ ଆଡେ ସ୍ୱାଭିମାନର ନିଦର୍ଶନ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ 'ଚିହ୍ନା ଅଚିହ୍ନା' ଗଳ୍ପରେ । ଦଳିତ ନାରୀବାଦ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କର 'ମୋକ୍ଷ' ଏକ ଅସାଧାରଣ କୃତି । ସମାଜ ଗଢା ନୀତିନିୟମରେ ଛଟପଟ ହେଉଥିବା ଏକ ଦଳିତ ନାରୀର ଅସହାୟତା , ମୋକ୍ଷ ପ୍ରାପ୍ତିର କାମନା ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷେ ମୋକ୍ଷର ର ଅର୍ଥ ଆଦିକୁ ଗାଳ୍ପିକ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିଛନ୍ତି ଉକ୍ତ କୃତିରେ । ନାରୀକୁ ଏକ ବସ୍ତୁରେ ପରିଣତ କରିଦେଇଥିବା ଏହି ସମାଜ ପ୍ରତି ଆକ୍ଷେପୋକ୍ତି ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କର 'ପାହାଡ' ଗଳ୍ପରେ । ଏହିପରି 'ରବର କଣ୍ଢେଇ' ଗଳ୍ପରେ ମଧ୍ୟ ନିଜର ଆବଶ୍ୟକତା ପାଇଁ ନାରୀକୁ ଏକ କଣ୍ଢେଇରେ ପରିଣତ କରିଦେଇଥିବା ପୁରୁଷ ସମାଜ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଗାଳ୍ପିକ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରିଛନ୍ତି । ସଂପ୍ରତି ସାଂସ୍କୃତିକ ନାରୀବାଦୀ (Cultural feminism) ମାନଙ୍କ ତୁଲ୍ୟ ଗାଳ୍ପିକ ଉକ୍ତ କୃତିରେ ନାରୀକୁ ତାର ଅଧିକାର ସହିତ ପରିଚିତ କରାଇବାପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରିଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକ ପରିବେଶ ଓ ପରିସ୍ଥିତି ନାରୀକୁ ଏତେ ଅସହାୟ କରିଦେଇଛି ଯେ, ସେ ସବୁ ଜାଣି ମଧ୍ୟ ରବର କଣ୍ଢେଇଟିଏ ଭଳି ନିର୍ବିକାର ହୋଇପଡିଛି । "ବେଳେବେଳେ ଖୁବ୍ ରାଗ ହୁଏ । ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ଗୋଟେ କେଶ୍ ଦାୟର କରିବି । କୋର୍ଟରେ ସେ ମୋତେ ମିଛସତ କହି ବାହା ହୋଇଥିଲେ । ମୋ ସାଙ୍ଗେ ଚର୍ଚ୍ଚ ଯାଇ ରାଣ ଖାଇଥିଲେ । ମୁଁ ମୋ ଅପମାନର ହିସାବ ଅସୁଲ କରିବି । କିନ୍ତୁ କଣ ଲାଭ ପାଇବି କୁହ ପୋଡା ଡିଅଣ ପରି ଗୋଟିଏ ରକ୍ଷିତା ଜୀବନର ଆଉ କଣ ସମ୍ମାନ ହରାଇବାକୁ ଅଛି ଯେ ତା ପାଇଁ ଲଢିବି ।" (କଥା ସମଗ୍ର- ପ୍ରଥମ ଭାଗ-ପୃ୫୫୯) 'ପଳାତକ' ଗଳ୍ପରେ ମଧ୍ୟ ବସ୍ତୁରୂପେ ପରିଗଣିତ ଏକ ନାରୀର ଅସହାୟତା ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣା ପ୍ରତିଫଳିତ । ଆଶା, ଆକାଂକ୍ଷା ଓ ସ୍ୱପ୍ନଭଙ୍ଗ ସଙ୍ଗକୁ ଲଢିବା ଅପେକ୍ଷା ମୃତ୍ୟୁକୁ ବରଣ କରିନେଇଥିବା ଏକ ନାରୀର ଅସହାୟତାର କାହାଣୀ ହେଉଛି 'ଭିନ୍ନରାସ୍ତା' ଗଳ୍ପ । ପୁରୁଷକୁ ଜିତାଇବା ପାଇଁ ଯୁଗଯୁଗ ଧରି ନାରୀ କୁ ହିଁ ପରାଜୟ ବରଣ କରିବାକୁ ପଡିବ ଭଳି ମାନସିକ ଚିନ୍ତନକୁ ଗାଳ୍ପିକ ଏଥିରେ

ବିରୋଧ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ନାରୀବାଦର ତୃତୀୟ ତରଙ୍ଗ (Third wave of feminism) ସଂପର୍କ ରେ ମଧ୍ୟ ଗାଳ୍ପିକ ଉକ୍ତ କୃତିରେ ସାମାନ୍ୟ ଆଭାଷ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । **ଯୁ**ଗଯୁଗ ଧରି ପୁରୁଷ ସମାଜ ଦ୍ୱାରା ବନ୍ଦୀ ବା ତାଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ନାରୀ ଜାତି ଭିତରେ ଥିବା ସ୍ୱାଧୀନତା ଓ ମୁକ୍ତି ଜନିତ କାମନାକୁ ଗାଳ୍ପିକ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିଛନ୍ତି 'ମୁକ୍ତି' ଗଳ୍ପରେ । **ଆ**ଜି ନାରୀ କେବଳ ଶାରୀରିକ ନୁହେଁ ମାନସିକ ସ୍ତରରେ ମଧ୍ୟ ପୁରୁଷ ସମାଜ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍‌ପିଡିତ । ବସ୍ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ରାସ୍ତା ଘାଟ ସବୁଠାରେ ଥିବା ପୁରୁଷର ବଳାତ୍କାରୀ ଆଖି ତାକୁ ପଳପଳ କରି ଧର୍ଷଣ କରୁଛି । ଏହିଭଳି କଟ୍ଟରପନ୍ଥୀ ନାରୀବାଦୀ (Redical Feminism) ଚିନ୍ତନକୁ ଗାଳ୍ପିକ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିଛନ୍ତି 'ଦକ୍ଷିଣା ପବନ' ଗଳ୍ପରେ । ମାତ୍ର ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ଆଜିବି ସମାଜରେ ନାରୀକୁ ସମ୍ମାନ ଓ ନାରୀର ମୂଲ୍ୟବୋଧକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉଥିବା ପୁରୁଷଙ୍କର ଅଭାବ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ଭାବେ କହିଲେ ଗାଳ୍ପିକ ଏଥିରେ Toxic masculinity (ବିଷାକ୍ତ ପୁରୁଷତ୍ୱ) ଭଳି ସମାଜରେ ମଧ୍ୟ ବିବେକଶୀଳ ପୁରୁଷଙ୍କର ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିଛନ୍ତି । ସବୁଜ କବି କାଳନ୍ଦୀ ଚରଣ ପାଣିଗ୍ରାହୀ ତାଙ୍କର 'କିଏ ଶଳା ଶଇତାନ' କବିତାରେ ଯେପରି ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ଯେ, ଗରିବର ମାଇପ ସବୁରୀ ଶାଳୀ । ସେହିପରି ଗାଳ୍ପିକ 'ଇଜ୍ଜତ' ଗଳ୍ପରେ ମଧ୍ୟ ଭଦ୍ର ମୁଖା ପିନ୍ଧିଥିବା ସମାଜର ସଭ୍ୟ ମଣିଷମାନେ । ଦରିଦ୍ର ଅସହାୟ ଆଦିବାସୀ ଦଳିତ ନାରୀ ମାନଙ୍କୁ ନିଜର କାମନାର ମାଧ୍ୟମ କରୁଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିଛନ୍ତି । ଉକ୍ତ କୃତିଟି ଦଳିତ ନାରୀବାଦ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ବେଶ୍ ଉଲ୍ଲେଖ ଯୋଗ୍ୟ । କାରଣ ଏଥିରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ନାରୀଟି କେବଳ ଉଚ୍ଚବର୍ଗର ପୁରୁଷ ନୁହେଁ ନିଜ ସମାଜର ପୁରୁଷ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ଶୋଷିତ ହୋଇଛି ।**ସ**ମଗ୍ର ସମାଜ ଆଜି ଯେଉଁ ନାରୀକୁ ଏକ ବସ୍ତୁରେ ପରିଣତ କରିଦେଇଛି । ସେହି ନାରୀ ଯେ ପ୍ରକୃତରେ କେତେ ଶକ୍ତିର ଅଧିକାରିଣୀ ସେ ସଂପର୍କରେ ନିଜେ ନାରୀ ମଧ୍ୟ ଅଜ୍ଞ । ତେଣୁ ପ୍ରକୃତରେ ନାରୀ ନିଜକୁ ବୁଝିବା ସହ ନିଜ ଶକ୍ତି ଓ ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ବୁଝିବା ଉଚିତ୍ । ଏହିଭଳି ସାଂସ୍କୃତିକ ନାରୀବାଦୀ (Cultural Feminism) ମାନଙ୍କ ତୁଲ୍ୟ ଏକ ବାର୍ତ୍ତାକୁ ଗାଳ୍ପିକ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି 'ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟର ଅପେକ୍ଷା' ଗଳ୍ପରେ । "କାହାଠୁ ଶୁଣିଥିବା ଗୋଟେ କଥା ମନେପଡେ । ନିଶ୍ଚିତ ଆଶ୍ରୟ ଓ ଅଭୟର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଥିବା ସାନପିଲା ତଳେ ପଡିଗଲେ ରାହାଧରି କାନ୍ଦେ । ତାକୁ କେହି ଆସି ତଳୁ ଉଠେଇ ଦେବାଯାଏଁ ସେ ଭୂଇଁରେ ପଡି ରହିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଅପନ୍ତରାରେ ବାଟ ଚାଲୁଥିବା ଛୁଆଟେ ପଡିଗଲେ କାନ୍ଦେ ସତ, କିନ୍ତୁ ସେଇ ଛୁଆଟା ଆପଣାଛାଏଁ କାନ୍ଦ ବନ୍ଦ କରି ଉଠିପଡେ, ଧୂଳି ଝାଡିଝୁଡି ହୋଇ ପୁଣି ରାସ୍ତା ଚାଲେ ।" (କଥା ସମଗ୍ର- ପ୍ରଥମ ଭାଗ- ପୃ- ୭୫୫)**ସ**ମାଜ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏକ ବସ୍ତୁ ରୂପେ ପରିଗଣିତ ନାରୀର ଅସହାୟତା, ଯନ୍ତ୍ରଣା ଓ ସଂଘର୍ଷର କାହାଣୀ ହେଉଛି 'ଚାରୁଲତା' ଗଳ୍ପ । **ସ**ମାଜ ଗଢା ନୀତିନିୟମରେ ନାରୀ ପୁରୁଷଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଚରିତ୍ରର ସଂଜ୍ଞା କିପରି ପୃଥକ୍ ତାହାର ନିଦର୍ଶନ ରହିଛି 'ପିଲାଖେଳ' ଗଳ୍ପରେ । ସାଂସ୍କୃତିକ ନାରୀବାଦ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କର 'ପଞ୍ଜୁରି' ଏକ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ କୃତି । ଏଥିରେ ଗାଳ୍ପିକ ନାରୀର ସ୍ୱାଧୀନତା, ଇଚ୍ଛା, ଆଶା ଓ ଆକାଂକ୍ଷାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ସହିତ ନାରୀକୁ ତାର ଅଧିକାର ପ୍ରତି ସଚେତନ କରିଦେଇଛନ୍ତି । **ଏ**କ ସନ୍ତାନ ହୀନ ନାରୀର ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ ସହିତ ଏହିଭଳି ଅସହାୟ ନାରୀ ପ୍ରତି ସାମାଜିକ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀକୁ ଗାଳ୍ପିକ ଆକ୍ଷେପ କରିଛନ୍ତି 'ପୁଅ' ଗଳ୍ପରେ । **ନା**ରୀ ଭିତରର ପ୍ରେମ ଓ ସମର୍ପଣ ଭାବ ସଙ୍ଗକୁ ପୁରୁଷର ସ୍ୱାର୍ଥପରତା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ 'ଦାଗ' ଗଳ୍ପରେ । ନାରୀ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ରଚିତ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କର 'ଅହଲ୍ୟାର ବାହାଘର' ଏକ ଚମତ୍କାର ସୃଷ୍ଟି । ସ୍ୱାର୍ଥପର ଏହି ସମାଜ ଏକ ନାରୀକୁ କିପରି ବସ୍ତୁରେ ପରିଣତ କରିଦେଇଛି ତାହାକୁ ଗାଳ୍ପିକ ବେଶ୍ ସିଦ୍ଧହସ୍ତତାର ସହ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିଛନ୍ତି । ରମାକାନ୍ତ ରଥଙ୍କର 'ମାଷ୍ଟ୍ରାଣୀ' କବିତାରେ ମଧ୍ୟ ନାରୀ ଭିତରର ଏହିଭଳି ଏକ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଏବଂ ହାହାକାରର ଚିତ୍ର ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।**ସାଂ**ସ୍କୃତିକ ନାରୀବାଦ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କର 'ଏ ରାତି ପାହିବ' ଏକ ଉଚ୍ଚକୋଟିର ସୃଷ୍ଟି । ଏଥିରେ ଗାଳ୍ପିକ ନାରୀକୁ ତାର ଅଧିକାର ଏବଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ସଚେତନ କରିଦେବା ସହ ଯୌତୁକ ଭଳି ଏକ ଘୃଣ୍ୟ ପ୍ରଥା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ୱର ଉତ୍ତୋଳନ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଗାଳ୍ପିକ ଏହିଭଳି ଏକ ଘୃଣ୍ୟ ପ୍ରଥା ଯେ ଦିନେ ନା ଦିନେ ସମୂଳେ ଲୋପ ପାଇଯିବ ଭଳି ସମ୍ଭାବନା ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟିକରିଛନ୍ତି ।**ନା**ରୀ ଜୀବନର ଅସହାୟତା ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣା ସହିତ ପୁରୁଷ ପ୍ରତି ତାର ସମର୍ପଣ ଭାବ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ 'ମଝି ରାସ୍ତାରେ ଜୀବନ' ଗଳ୍ପରେ । **ନା**ରୀକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ସମାଜର ଅବିଚାର ଏପରିକି ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀଗତ ଭିନ୍ନତା ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ 'ଚରିତ୍ରହୀନା' ଗଳ୍ପରେ । **ସଂ**ପ୍ରତି ନାରୀ ଶିକ୍ଷିତ ଏବଂ ସ୍ୱାବଲମ୍ବୀ ହେବାସତ୍ତ୍ୱେ ପୁରୁଷର ପ୍ରତାରଣାର ଶୀକାର ହେଉଛି । ତେଣୁ ଏଥିପ୍ରତି ସଚେତନତା ଆଣିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରଚିତ ହୋଇଛି ଗାଳ୍ପିକଙ୍କର 'ଝିଅର ମାଆ' ଗଳ୍ପ । ବିଶେଷକରି ଏହିଭଳି ପରିସ୍ଥିତିକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ଏକ ମା ର ଅସହାୟତା, ସଂଗ୍ରାମ ଏବଂ ସଂଘର୍ଷକୁ ଗାଳ୍ପିକ ବେଶ୍ ଚମତ୍କାର ଭାବେ ଚିତ୍ରଣ କରିଛନ୍ତି । **ଯେ**ଉଁ ନାରୀକୁ ପାଷାଣ ମନେକରି ମହିଁଷାସୁର ରୂପୀ ପୁରୁଷ ତା ଉପରେ ପାଶବିକ ଅତ୍ୟାଚାରକରେ । ସେହି ନାରୀ ପୁଣି ସମୟ ଆସିଲେ ମହିଁଷାମର୍ଦ୍ଦିନି ମା ଦୁର୍ଗାଙ୍କର ରୂପ ଧାରଣ କରିପାରେ ଭଳି ସ୍ୱର ଶୁଣିବାକୁମିଳେ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କର 'ବନଲତାର ଦୁଃଖ' ଗଳ୍ପରେ ।**ପୁ**ରାଣ ଯୁଗରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଏବେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେ ନାରୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ହେଉଥିବା ଅତ୍ୟାଚାର ଓ ନିର୍ଯ୍ୟାତନାର ଅନ୍ତ ନାହିଁ ଭଳି ଚିନ୍ତନ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ 'କାହାଣୀ ନୁହେଁ' ଗଳ୍ପରେ । ତେଣୁ କଟ୍ଟରପନ୍ଥୀ ନାରୀବାଦ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉକ୍ତକୃତିଟି

ଯେ ବେଶ୍ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି କହିବା ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନାହିଁ ।ସମାଜଗଢା ନୀତିନିୟମ ଅନୁସାରେ ପୁରୁଷକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ହିଁ ନାରୀର ଜୀବନ । ପୁରୁଷକୁ ବାଦ୍‌ଦେଇ ନାରୀର ଜୀବନ ଅସମ୍ଭବ । ହେଲେ ଏସବୁ ବାହାରେ ନାରୀର ଯେ ଏକ ସ୍ୱାଧୀନ ଜୀବନ ଅଛି ତା ପାଇଁ ଯେ ଏକ ମୁକ୍ତ ଆକାଶ ଅଛି । ତାହାକୁ ଏହି ସମାଜର ରଢିବାଦୀ ମନ ସ୍ୱିକାର କରିବାକୁ ନାରାଜ୍ । ତେଣୁ ଏହିଭଳି ଏକ ପରମ୍ପରା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ୱର ଶୁଣିବାକୁ ମିଳେ 'ନିଜନିଜର ଆକାଶ' ଗଳ୍ପରେ । ଉଦାରପନ୍ଥୀ ନାରୀବାଦ(Libaral Feminism) ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉକ୍ତକୃତିଟି ଏକ ସଫଳସୃଷ୍ଟି । **କୁ**ହୁକ ବାସ୍ତବତାବାଦ(Megical Realism) ଶୈଳୀରେ ରଚିତ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କର 'ଅସ୍ତଜହ୍ନର ପ୍ରସ୍ତାବନା' ଏକ ଅସାଧରଣ ସୃଷ୍ଟି । ଏଥିରେ ଗାଳ୍ପିକ ପୁରାଣରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଇତିହାସ ଏବଂ କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ମଧ୍ୟଦେଇ ଯୁଗଯୁଗ ଧରି ଏକ ବସ୍ତୁଭଳି ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ସହି ଆସୁଥିବା ନାରୀମାନଙ୍କର ସ୍ୱରକୁ ପ୍ରତିଫଳନ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରିଛନ୍ତି । କଟ୍ଟରପନ୍ଥୀ ନାରୀବାଦ (Redical Feminism), ସାଂସ୍କୃତିକ ନାରୀବାଦ (Cultural Feminism) ଏବଂ ପରିସଂସ୍ଥୀୟ ନାରୀବାଦ (Eco Feminism) (୬)ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଉକ୍ତ କୃତିଟି ଏକ ଉଚ୍ଚକୋଟିର ସୃଷ୍ଟି । "ସେଇ ରାତିରେ ମୁଁ ନିଜକୁ ନିଜେ ପଚାରିଲି, ନାରୀଟିଏ କ'ଣ କେବଳ ଗୋଟେ ବସ୍ତୁ ? ପିତା ତାକୁ ତାଙ୍କର ଦାନ ଭାବେ ଯାଚକଙ୍କୁ ଦେଇଦେଲେ, ପ୍ରେମିକ ତାକୁ କରଜ ପାଇଁ ବନ୍ଧକ ଭାବେ ପ୍ରୟୋଜନରେ ଲଗେଇଲେ ଏବଂ ନିଃସନ୍ତାନ ରାଜାମାନେ ତାକୁ ତାଙ୍କର ରାଜଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ସନ୍ତାନ ଉତ୍ପାଦନର ଗର୍ଭାଶୟ ପରି ବ୍ୟବହାର କଲେ । ଅଥଚ ଏମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି ତ ଥରେ ମୋ ମନର କଥା ଚିନ୍ତା କଲେନାହିଁ ।" (ବାଘ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗଳ୍ପ-ପୃ- ୧୬୬) ଏହି ସଂସାରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣିଷ କାହା ନା କାହା ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ରହିଥାଏ । ମାତ୍ର ଜଣଙ୍କର ଜୀବନର ସମାପ୍ତିରେ ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କର ଜୀବନ ସମାପ୍ତି ହୋଇଯାଇନଥାଏ । ଏହିଭଳି ଏକ ବାର୍ତ୍ତା ସହ ନାରୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳ ହେବାର ବାର୍ତ୍ତା ରହିଛି 'ହାର୍ମୋନିୟମ୍' ଗଳ୍ପରେ ।

ସହାୟକ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ :

1. Isaac, A. R., and Marks, D. F. (1994). Individual differences in mental imagery experience: Developmental changes and specialization. British Journal of Psychology, Vol. 85, 1994, pp479–500.
2. efferson personally showed little interest in his ancestry; on his father's side, he only knew of the existence of his grandfather.[15][16] Malone writes that Jefferson vaguely knew that his grandfather "had a place on the Fluvanna River which he called Snowden after a mountain in Wales near which the Jeffersons were supposed to have once lived".[15] See also Peter Jefferson#Ancestry.
3. Lear, Martha Weinman (March 10, 1968). "The Second Feminist Wave: What do these women want?". The New York Times. Retrieved 2018-07-27.
4. Pierceson, Jason, 1972- (2016). Sexual minorities and politics : an introduction. Lanham, Maryland. ISBN 978-1-4422-2768-2. OCLC 913610005.
5. Alcoff, Linda (1988). "Cultural Feminism versus Post-Structuralism: The Identity Crisis in Feminist Theory". Signs. **13** (3): 405–436. doi:10.1086/494426. JSTOR 3174166. S2CID 143799462
6. "The Third Wave of Feminism" Archived 2019-05-28 at the Wayback Machine, Encyclopaedia Britannica.

❖ ❖ ❖